

عنوان مقاله:

سبت بین آزادی فردی و رفاه اجتماعی در اندیشه «جان استوارت میل» و «آمارتیا سن»

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهش سیاست نظری، دوره 15، شماره 29 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 40

نویسندگان:

سیدعلیرضا حسینی بهشتی - استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه تربیت مدرس. ایران

سمیه ملکی دیزبنی - دانشجوی دکتری اندیشه سیاسی» دانشگاه فردوسی مشهد. ایران

خلاصه مقاله:

یکی از مسائل اساسی در اندیشه های سیاسی و اقتصادی معاصر، چگونگی ارتباط و سازگاری میان مسئولیت های اجتماعی و حراست از آزادی های فردی بوده است و مکاتب مختلف به تبیین دیدگاه های خود در این زمینه پرداخته اند. دیدگاه لیبرالیسم اصلاح طلب (مدرن) از لحاظ ایجابی «توجه بیشتری را به سمت خود جلب نموده است. پاسخ های «جان استوارت میل»، اولین لیبرال اصلاح طلب موثر بر اندیشه رفاه و «آمارتیا کومارسن» که از متاخرین آنهاست، بسیار مورد توجه بوده است. در این مقاله تلاش شده تا چگونگی نسبت بین مفاهیم آزادی فردی و رفاه اجتماعی و ادله مورد استناد این دو آندیشمند، مورد تحلیل و واکاوی قرار گرفته، از خلال رهیافت مقایسه ای. تصویر واضح تری از نحوه چنین ارتباطی به دست آید. نتایج حاصله نشان می دهد که نگرش این دو متفکر در این زمینه، با وجود تفاوت در رهیافت و روش، دارای مبانی نظری و اهداف تقریباً مشابه است. نزد میل، آزادی وسیله ای حیاتی برای دستیابی فرد و اجتماع به شادکامی محسوب می شود. میل می کوشد تا با رویکرد مطلوبیت گرایی. شاد کامی بشری را ممکن سازد. در حالی که سن با نقد مطلوبیت گرایی و تمرکز بر رویکرد قابلیت، معتقد است که ایجاد فرصت های برابر در جهت انتخابگری آزاد برای اعضای جامعه، مهم ترین راه در جهت رسیدن به شادکامی فردی و اجتماعی است. با تعمق در نحوه استدلال میل و سن درمی یابیم که با مبنا قراردادن سوژه آگاه آزاد مدرن، هر دو متفکر معتقدند که با محور قرار دادن آزادی های فردی، تحولات اجتماعی و سیاسی و اقتصادی در مسیر بهبود قرار خواهد گرفت و راه دستیابی به شاد کامی فردی و اجتماعی هموارتر خواهد شد.

کلمات کلیدی:

جان استوارت میل، آمارتیا سن، آزادی فردی، مطلوبیت گرایی و رویکرد قابلیت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1700955>

